

стільки відсотків українців задоволені своїм життям. Для порівняння, у 2000 році таких було 32,5%. Про це свідчить дослідження, проведене соціологічною службою Центру Разумкова.

На Волині розробили обласну програму «Шкільне молоко»

Основними завданнями програми є забезпечення учнів загальноосвітніх шкіл, усіх вихованців інтернатних закладів молоком у межах обов'язкового шкільного харчування. Також програму приймають для створення єдиної системи постачання молока у школи й оптимізації витрат на її функціонування. Програмою передбачено ветеринарно-санітарні вимоги до ферм, що є виробниками молока для дитячого харчування, а також визначено механізм її реалізації та фінансування.

Негативна оцінка міліції та суду об'єднує всі регіони України

Про це свідчать результати соціологічного опитування Фонду «Демократичні ініціативи». Так, на заході країни негативно оцінюють діяльність судів 74% респондентів, у центрі — 73%, на півдні — 82%, на сході — 55%. Оцінка діяльності міліції так само гірше у напрямку з заходу на південь. Зокрема, по 69% респондентів на заході й у центрі ставлять негативно до діяльності правоохоронних органів, на півдні — 66%, на сході країни — 55%.

Волинський панок півроку тримав людей у рабстві, бив, погрожував розправою за втечу

Жертви насилля вимушені були щодня з ранку до ночі вибирати на смітниках речі, які той потім збував як гуманітарку

Про гіркий досвід заробітків, коли у людей забирають паспорти, не виплачують грошей, силоміць утримують, доводилося чути неодноразово. Та здебільшого такі випадки траплялися з нашими громадянами за кордоном. Про те, що таке може статися на Волині, годі й думати. Однак поблизу Нововолинська діяв справжнісінький рабовласницький табір. Тепер його власник і ще двоє спільників чекають вироку суду. Їх звинувачують у торгівлі людьми (ст. 149 ч. 3 Кримінального кодексу України). А ті, хто постраждав, проходять реабілітацію і намагаються влаштувати своє життя. З двома із них — Тетяною Миколаївною (42 роки) та її сином Левенте (22 роки) — спілкувалася журналістка «Відомостей».

Родом вони з Закарпатської області, розповідають, що у селі роботи нема, тому й вирішили минулого року на початку вересня поїхати на заробітки. Планували потрапити у Херсон на осінній збір урожаю.

— Думали, щоби хоч на два місяці, уже навіть квитки на поїзд замовили, — оповідає жінка, вибачаючись за закарпатський діалект. — Аж тут у селі з'явився чоловік, циган, і сказав, що збирає людей на цегельний завод біля Львова. Обіцяв зарплату дві-три тисячі гривень, залежно від виробітку, казав, ніби житлом і їжею нас забезпечать.

Жінка подумала, що пропозиція вигідна, і вирішила їхати зі старшим сином, а менший мав до них долучитися через три тижні. Циган, назвемо його Артуром (із етичних міркувань справжнього імені не вказуємо. — Авт.), запропонував поїхати до нього у село у сусідній район, де він мешкав, мовляв, по вас двох спеціально машина заїжджати не буде, а там іще є охочі влаштуватися на завод.

Жінка розповідає, що будинок цигана був великим і гарним. Тут вони переночували, а вранці приїхав бус, ущент набитий усяким добром (лише потім вона дізнається, звідки усе це. — Авт.).

— Там були величезні сумки, — показує руками пані Тетяна, — з різ-

ним товаром. Були ковдри, телевізори... Ми цей автобус розвантажили та поносили все у кімнату на другий поверх. Артур сказав дати йому паспорти і наказав, коли зупинить міліція, мовчати, мовляв, говорити буде тільки він.

Дорогою від села до села до них ще підсадили люди, усі цигани. Разом було 22 особи. Вони дійсно прибули на цегельний завод, де їх зустріла жінка (пані Тетяна називає її «директорша») й усіх розселила: її з сином — у кімнату біля офісу, а решту — в окремі будиночки. Однак уже на другий день між циганами та цією «директоршою» виник конфлікт через погану їжу і те, що не було цигарок. Через день з'явився Артур, аби провідати своїх «підопічних». Ті почали скаржитися на погані умови, і він наказав усім збиратися, мовляв, поїдуть на іншу роботу.

Проте мандрувати далеко не довелося: проїхавши приблизно два кілометри, зупинилися під лісом. Саме там було обійстя Артура та його сімейства: жінка, діти, онуки — усього десятеро людей. Циган наказав лишатися Тетяні, її синові та ще одному чоловіку на ім'я Чіта, а решту відправив зі своїм знайомим.

— Пізніше ми дізналися, що їх відвезли у Сокаль, — розповідає жінка. — Чули, що вони не хотіли працювати, а більше нічого. Ми запитали Артура та його дружину, яка у нас буде робота, ті промовчали. А в понеділок зранку кажуць: «Ідемо». Ми прийшли на... смітник, величезне звалище. Він нам дав мішки, пояснив, хто що відбиратиме. Крім нас, там працювали Вітя, Володя, Лоці, Зорі, Моріка та сім'я циганів, усіх разом 18 чоловік. Мені сказали, що збиратимуть пластмасові пляшки з-під води. Пояснили, що не треба брати з-під білизни, шампуню, тільки від води та пива. Все було по купах: одна купа пляшок, друга — пластмаси, третя — картоплю... Залізо, пір'я — все сортували. Якщо з меблевої привозили сміття, то швидко треба було дерев'яні відходи відкидати вбік, бо ж ними ми топили у житлі. Щоправда, першого дня мені було дуже погано, змогла працювати тільки до обіду: спека,

душно, машини сміття висипають, страшний сморід... Там було все, що тільки можна уявити.

— Навіть людські руки знаходили, — додає її син.

— Так, — підтверджує жінка, — й дохлих тварин, і це все смерділо.

А ще на смітнику, розповідають, знаходили багато одягу, навіть нового, ще запакованого, постіль, рушники, покривала, багато різного взуття, навіть справні мобільні телефони, магнітфони, радіо. На підтвердження жінка дістає з шафи гарні нові штани й кофтинку, видно, що речі дорогі й ненешні. Їй вдалося приховати їх від господарів, бо цигани все відбирали. Пані Тетяна розповідає, що ходили вони у дрізних кросівках, ноги промокали, однак взяти зі смітника щось собі не мали права. Усе це добро цигани пакували і відправляли у Закарпатську область, де його продавали як «гуманітарку». Тепер горе-заробітчаника зрозуміла, звідки прибув тоді щент напакований сумками мікроавтобус.

— Я бачила, як по залізо та пір'я

приїжджала машина, хазяїну тоді одразу платили три тисячі гривень. За пластмасу і папір — потім. Я знала, що можна заробити. Та Артур казав, що платитиме наступного місяця. У нас не було іншого виходу. Як їхати додому без грошей? І паспорт у нього, — з відчаєм пригадає жінка. — Думали хоч трохи заробити, бо ж усі в селі знають, що ми на заробітках. Як приїду додому і піду до сусідки просити, аби позичила на буханку хліба?

Через три тижні з наступним рейсом мікроавтобуса приїхав менший син Тетяни. Вони ще сподівалися отримати платню. Однак господар усе відтягував, а харчувати почав набагато гірше, незважаючи на те, що працювати доводилося з ранку до вечора, навіть у дощ.

— В кінці жовтня вони взяли на роботу ще одного хлопця на ім'я Робі, — розповідає Тетяна. — Він попрацював три дні й утік. Однак Артур його спіймав і сильно побив. Сказав тоді: «Так буде з усіма, хто захоче втекти». Через якийсь час

Моріка та Золі також захотіли їхати додому й говорили про це між собою на смітнику. Хазяйка почула. Й увечері нам дали їсти, а їх двох покликали в хату. Ми бачили, що хазяїн узяв ту лопату, що у свиней чистили, а циганка — штахетину. З хати чулися крики та зойки, і так тривало з півгодини. Вони так їх побили, що мій син три дні Золі голову мазав зеленкою. А Моріка, як нагиналася на смітнику за пляшками, то з неї все виривало, однак їй навіть і дня не дозволили відлежатися.

— Невже не було жодного виходу? — перепитуємо у жінки.

— Та була кілька разів можливість утекти, але ж тут мої сини, — зі слезами пригадає пані Тетяна, — я не могла їх лишити. Було, що мій син відвіз пластмасу й мав кілька тисяч у кишені, але ми не могли домовитися, де всі зустрінемося.

Артур усе годував людей обіцянками, проте навіть на Різдво, коли Тетяна слізю просила його відпустити на кілька днів додому, не погодився. Хтозна, скільки би це продовжувалося, якби не трагічний випадок: під час пожежі у домівці сильно постраждав менший син Тетяни, і йому знадобилася медична допомога. Довелося відправляти у лікарню до Нововолинська, а потім в опіковий центр до Луцька. Саме тоді й завітали до обійстя Артура міліціонери. Один із них, як розповіла Тетяна, поки інші ходили з господарем обдивлятися будинок, розпитав у неї, як вона сюди потрапила, чому не їде додому. Жінка тоді розповіла, що тут вони уже півроку, паспорти у них забрали, грошей не дають і погрожують розправою за втечу.

В опіковому центрі, коли Тетяна приїхала провідати сина, її зустріли слідчі. До порятунку хлопця долучилися волинські соціальні служби, міжнародна організація з міграції посприяла у виділенні коштів для лікування.

На сьогодні у цій справі тривають судові засідання. Троє осіб на лаві підсудних чекають вироку. Відомо, що експлуатацією людей вони займалися протягом 15 років у різних регіонах України.

Людмила ШИШКО

У ПТУ обклали студентів поборами та використовували їх як безплатну робилу

Працівники Управління по боротьбі з організованою злочинністю УМВС України в Тернопільській області припинили незаконну діяльність організованої злочинної групи з корумпованими зв'язками, учасники якої ошукували студентів вищого професійно-технічного училища. Про це повідомили у прес-службі МВС.

Угрупування складалося з директора ВПТУ, його заступника та старшого майстра. На початку навчального року чільник освітнього закладу проводив загальні збори батьків учнів, що вступили в училище, де зобов'язував їх здавати кожного семестру грошову допомогу ПТУ під виглядом благодійних внесків. Випускники ж були зобов'язані вносити кошти на проходження кваліфікаційних робіт. Сума, яку мав здати кожен учень, встановлювалася особисто директором залежно від профілю навчальної групи. Таким чином упродовж двох років зловмисники отримали понад 1 мільйон 400 тисяч гривень.

Крім того, педагоги вигадали ще кілька грошових поборів. Наприклад, підлітків, які хотіли пе-

ревестися на індивідуальну форму навчання, зобов'язували відмовлятися від стипендій і писати відповідні заяви на ім'я директора училища. У той же час бухгалтерія навчального закладу продовжувала нараховувати їм кошти. За таких студентів зловмисники отримали понад 179 тисяч гривень несплаченої стипендії.

Крім того, що діти змушені були платити «данину», їх ще й використовували в якості безкоштовної робочої сили. Педагоги вирішили, що знання та навички, отримані підлітками в училищі, можуть використовувати для власних потреб.

Так, керівництво ПТУ неодноразово залучало своїх вихованців до виконання ремонтних робіт замість навчального процесу. Силами спудеїв відремонтовані медичні кабінети Тернопільської міської комунальної лікарні швидкої допомоги та поліклініки, міського стадіону, а також чийсь гаражі та будинки.

Наразі правоохоронцями закінчено розслідування кримінальної справи та спрямовано її на розгляд суду.

З відкриттям візового центру в польському консульстві з'явилися черги

Волинська обласна громадська організація «Асоціація захисту прав молоді Волині» провела опитування громадян, які проходили процедуру отримання візи чи дозволів у Генеральному консульстві Республіки Польща у Луцьку, та зробила моніторинг візової політики Генконсульства.

За їхньою інформацією, озвученою під час прес-конференції, 93,3% респондентів отримали візу, 6,7% опитаним було відмовлено. Крім того, 63,3% одержали візи впродовж 14 днів із дня подання документів, 88,3% респондентів задоволені результатами отриманої візи.

Щодо отримання дозволу на перетин кордону в рамках місцевого прикордонного руху, то 97,5% опитаних отримали його терміном на два роки.

Як повідомив запрошений на захід консул візового відділу Генерального консульства у Луцьку Анджей Рачковскі, минулого року на Волині було видано більше 120 тисяч віз. А загалом в Україні консульства Польщі видали 600 тисяч віз.

На запитання «Відомостей», чи існують сьогодні проблеми з видачею віз і поданням документів на

їх оформлення, адже одна з наших читачок розповіла, що у дипломатичному відомстві їй сказали чекати на візу до жовтня, пан Анджей відповів, що черга дійсно є. Та якщо панянка хоче отримати документ раніше, їй потрібно звернутися у візовий центр, де черг немає.

Як відомо, послуги цього центру є платними. А як бути тим категоріям громадян, яким мають видавати візи безкоштовно і які не в змозі чекати кілька місяців? Наприклад, студенти, яким треба на навчання, або відвідувачі якихось конференцій тощо. Про це журналісти запитали пана консула.

— Їм потрібно звернутися до начальника візового відділу в консульстві, — відповів Анджей Рачковскі. — Тільки він приймає рішення про позачерговий прийом документів і видачу візи.

Голова громадської організації «Перспектива» з Нововолинська Борис Карпус навів власний приклад:

— Кілька років поспіль проблем із видачею візи у мене не було. Якщо й траплялися помилки у документах, ми відразу ж їх виправляли. А цього року у мене чотири рази не приймали документів, хоча весь на-

лежний пакет я мав. Дійшло до того, що почали вимагати принести статут громадської організації. Чи це консульство працює по-іншому, чи це штучно створюються проблеми, щоб усі зверталися у візові центри? — запитав він у представника установи.

На це пан Анджей відповів, що зараз не час і не місце обговорювати дане питання, і поради пана Бориса звернутися до нього індивідуально.

Та те, що сьогодні представникам громадських організацій стало складно отримати візу в консульстві й їх відправляють у візові центри, підтвердив й начальник управління міжнародного співробітництва та туризму Луцької міської ради Микола Іванюк. Він повідомив, що громадські організації змушені звертатися по допомогу до влади міста чи області, які пишуть відповідні супровідні листи, й лише після цього їм видають візи. Анджей Рачковскі відповів, що обов'язково розповість про проблему Генконсулу.

Втім, Микола Іванюк наголосив, що загалом маємо позитивні тенденції у співпраці з Генконсульством Республіки Польща у Луцьку.

Людмила ШИШКО